

Nova Doba
izhaja vsak petek
pop. - Rokopisi se
posiljajo na uredni-
štvo v Gorici, via Pavia 17.

Oglasi se raču-
najo po dogovoru.
Rokopisi se ne vra-
čajo.

NOVA DOBA

Harčilo, oglasi in rekla-
macije je pošiljati iz-
KLJUČNO UPRAVI „Nova
Doba“ v Gorici, VIA T.
CICONI št. 7
Celotna naročn. L. 12
Polletna „ 6
Četrtletna „ 3
Cena oglaševanja trgov-
ce, obrtnikov za vsak 1 mm
višine v širini 1 kolone
L. 0.30; za osmrtnice,
vabila itd. po L. 0.60.
Večkratni inserati po
dogovoru.

Protestna politika.

Te dni čitamo vsak dan debelotis-
kane proteste proti uvedbi državnega
jezika v osnovne šole, tisk slovenskih
nacionalistov deluje z vso silo na to, da
bi pripravil ljudstvo do javnega upora.

Na naslov italijanskega naroda pa-
dajo najdebelejše psovke žaljenja tako,
da se odpira vedno večji prepad med
slovenskim in italijanskim življenjem. O-
čividno se odpira slovenskim naciona-
listom pred očmi brezumno, katerega ne
bočjo mogli prekoračiti.

Tak nastop je mogoč le v državi
največje svobode kakor je Italija. Av-
strija bi bila brez usmiljenja po-
stlačila besede, ki jih rabijo predstavniki
slovenskega nacionalizma.

Pa naj bo! Beseda je veter. Sloven-
ski življenj je zdrav in je radi tega popol-
noma miren. V nobenem kraju se ni iz-
vršil najmanjši incident, kar dokazuje
dovolj jasno, koliko zaupanja ima naše
ljudstvo v besede svojih nekdanjih v pre-
vari izvoljenih poslancev. Narod ve, da
pot upora je prepovedana po božjih in
človeških postavah in da pravica, ki je
izsiljena, ni trajna. Toda ako hočemo
živeti, moramo biti pripravljeni na vse,
kdor tega ne razume, ta ne bode živel. In
to velja v prvi vrsti za slovenske nacio-
naliste.

Da nimajo slovenski nacionalisti
nobene splošne spoštovanja pred božjimi in
človeškimi zakoni, dokazuje pred vsem
kandidatura gosp. poslanca Ščeka. Za
politiko je vrzel duhovsko suknjo, plašč
miru in sprave, v koprive. Kaj hočete
pričakovati od takega predstavnika?

In kedaj so bili naši poslanci toliko
zavestni državljani, da bi vzeli v roke
državni statut in čitali določila o dolž-
nostih poslancev? Ker jih ne pozna-
jih prosimo, da čitajo drugi odstavek
§ 39 državne ustave, ki se glasi:

»Poslanci zastopajo narod na sploš-
no in ne edino dežele, v kateri so bili iz-
voljeni.« (I deputati rappresentano la
Nazione in generale e non la sola pro-
vincia in cui furono eletti).

To se pravi z drugimi besedami, da
poslanec je bistveno zastopnik ljudstva
kot državotvornečega elementa in ne vo-
lilcev, ki so mu dali glas. Potemtakem
zastopa državo in narod, ki jo tvori kot
skupnost in ne posameznih interesov, za
katere velja parlamentarna ustanova
peticij.

Slovenski poslanci so s svojim pro-
testom kršili državno ustavo, ker so za-
pustili pota, ki so predpisana za zadeve
nacionalnega interesa, kakor je šolska
reforma, ki ima še priti v parlamentarno
razpravo.

V očigled takemu pomanjkljivemu
poznavanju parlamentarne taktike, je
vsak up na vpoštevanje želj slovenskega
prebivalstva že a priori prejudiciran, da
govorimo v suho juridičnem slogu.

Kar manjka Slovincem skozi in sko-
zi, je baš spoznavanje in spoštovanje o-
bičajev drugega naroda, kar je bilo in o-
stane za nas vselej osodopono, ako se
razmere pri nas ne predrugačijo.

Juridično so jo naši gospodje odvet-
niki in diplomati zopet polomili.

Žalostno pa bi bilo, ako bi moralo
naše ljudstvo prenašati posledice nepre-
mišljenih korakov, radi katerih je pre-
trpelo že dovolj škode.

Reorganizacija fašizma.

Danes prične v Rimu velevažno raz-
pravljanje takozvane fašistovske krize na
nacionalnem fašistovskem kongresu, v
katerem sedijo najodličnejši fašistov-
ski veljaki in ki imajo velevažno nalogo
razpresti fašizem v sistem, kateremu se
mora prilagoditi življenje 40 milijonskega
italijanskega naroda in države.

Tako gibanje in vladanje »veda ni
vsakemu povšeč. Trenje v stranki, ki se
hoče otresti vsakega oportunizma, je vz-
budilo že v marsikomu upanje, da je fa-
šizem pri koncu in da se zopet povrnejo
zlati časi, ko se je razsipalo in uživalo
svobodo po načelu: Vsak je sebi naj-
bližji.

Ze opetovano pa se je izjavil sam
Mussolini, da je vse natolecevanje o stran-
ki hudobno pretiravanje in obrekovanje.
To pa drugače tudi ne more biti, kajti
oni, ki je ustvaril fašizem, to je,

Mussolini

stoji čvrst na svojem mestu in je kakor
skala, ob katero butajo zaman valovi. V
njem je posobljena ideja fašizma, vsled
česar smo bili te dni priča, kako so mu
iz cele Italije dohajala zagotovila najči-
stejše udanosti in pripravljenosti do
skrajnih žrtev, če bi bilo treba.

Mussolini ni kak »kralj Matijaž«, ka-
kor ga opisuje »Edinost« svojim čitate-
ljem in tudi ne kak prefrigan državnik,
kakor ga slikajo inozemski časopisi, am-
pak mož čistih idej, ki so utemeljene v
naravnih zakonih in ki imajo pred seboj
bodočnost.

Več kakor enkrat smo raztolmačili
našim čitateljem čisto in jasno ideologijo
fašizma in komur je dan naravni dar, da
lahko zapopade zrno, ki tiči v fašizmu, se
ne boče mogel odtegniti njegovemu upli-
vu, ki je neoporečno zavladal po celi Ita-
liji, odkar je prevzel državne vajeti Mus-
solini.

Kratkovidni politiki sodijo, da vlada
Mussolini z močjo svojega stolička in mi-
lice in da zadostuje potresti mu stoliček,
da omaga njegova sila. Enoletna skušnja
pa uči, da vlada Mussolini z močjo ideje,
radi katere ga hoté in nehoté podpirajo
vse stranke, kajti to kar hoče on, hoče v
dnu svoje duše vsak človek, čeravno se
priznava za demokrata.

Reorganizacija fašizma.

Ako hoče torej uvesti Mussolini pre-
membe v gerarhični sestavi fašistovske
stranke, je znamenje, da ga vodi k temu
uvidevanje, da je treba to storiti.

Služaj »Rocca« je bil najbrže le zad-
nji povod, ki ga je prepričal, da so po-
trebne spremembe v obeh in sestavi fa-
šistovskih inštanca. Temu bi tudi odgo-
varjala vest, da se je bavil Mussolini cele
tri dni s sestavo posebnega statuta, ki
vrejuje razmere med strankinimi organi
po eni strani in med stranko in vlado po
drugi strani. Oni, ki so imeli priliko pri-
bližati se Mussoliniju, zagotavljajo, da so
nove določbe take, da izključujejo vsako
možnost nesporazumljenj med fašisti, ki
so bila predmet večne kritike pri samih
fašistih in nasprotnikih.

Ti statuti se bodo tik pred današnjo
sejo razdelili med člane nacionalnega fa-
šistovskega sveta. V seji pa bo poročal
sam glavar fašizma o položaju in razlo-
gih, ki so ga dovedli do sestave tega sta-
tuta.

Poučeni krogi sodijo, da bode trajal
Mussolinijev govor čez poldruugo uro,

nakar bo seja zaključena, da se dá tako
članom možnost, da presodijo položaj do
prihodnje seje, ki se bo vršila naslednje-
ga dne.

Narodna milica.

Informirani krogi zatrjujejo, da se »na-
rodna milica« loči popolnoma od politič-
ne funkcije fašistovske stranke, kar bi se
bilo imelo prav za prav že poprej storiti.

Tudi pri nas vidimo namreč skoro
redovito, da je skoro vsak fašist tudi član
»narodne milice«, ki je danes oborožena
sila, podrejena javni oblasti in kot taka

nepolitičnega značaja. Tukaj odloča na-
čelo: »Kdor je za politiko v stranko, kdor
ni zato pa v milico«. Stranka ne rabi brez
delavnih moči in tudi ne orožja, ker je
državna stranka, ki se naslanja na načela
reda in pravičnosti.

Nadejamo se, da se ob obletnici fa-
šistovske vlade izvrši prvo prerčenje
stranke, o katerem smo mi že večkrat
prerokovali in povdarjali, da leži že v
ideji fašizma samega postopno prerče-
vanje, povzročeno po potrebi čiščenja
v razmerju kakor se duševni razvoj pri-
stašev te ideje dviguje in oplemenjuje.

Civilno stanje.

V četrti številki t. m. uradnega
lista »Gazzetta ufficiale« smo čitali kr-
zakon, s katerim se raztezajo na nove
dežele določbe zakona o civilnem sta-
nju, ki stopi pri nas v veljavo z dnem 1.
januarja 1924.

Ker so tostvarne določbe pri nas po-
vsem neznana stvar, se nam zdi umestno
opozoriti občinstvo na glavne točke teh
odločeb.

Predmet civilnega stanja.

V ožjem pomenu besede so po-
civilnega stanja oni, ki zadevajo registra-
cijo rojstva, poroke, smrti in državljans-
tva. Posli civilnega stanja se morajo o-
praviti v občini, o kateri so se slučajji do-
godili.

Zapiski in izjave, ki jih je treba po-
dati v navzočnosti »opravnika civilnega
stanja«, se sprejemajo v navzočnosti 2
prič, ki zamorejo biti tudi ženskega spo-
la in jih zberejo stranke same. Je pa po-
goj, da morajo biti čez 21 let stare in bi-
vati v občini.

V vseh zapiskih mora biti po eni
strani navedena občina, hiša, letnica,
dan in ura, v kateri so bili sestavljeni ter
dalje ime, priimek in kakovost civilnega
opravnika, ki sestavlja zapisnik.

Po drugi strani pa mora seveda vse-
bovati zapisnik tudi ime, priimek, sta-
rost, posel, bivališče ali sedež oseb, ki
podajajo izjavo ali pričujejo ter navajati
tudi listine, ki se nanašajo na izjavo
strank. Opravnik prečita končno zapis-
nik in mora v njem izrecno označiti, da
se je ustreglo vsem zakonskim pred-
pisom.

Zapisknike podpišejo izjavljajoči, pri-
če in opravnik. Ako izjavljajoči ali priče
ne morejo podpisati, je treba navesti uz-
roke zadržka.

V slučajih, v katerih so zainteresira-
ne osebe po zakonu obvezane predstaviti
se osebno, zamorejo imenovati osebo, ki
jih more zastopati, ako je v posesti to-
stvarnega izrecnega in overljenega po-
oblastila.

Opravniki civilnega stanja.

Zupan, ali kdor je njegov namestnik,
je opravnik civilnega stanja. Zamore pa
pooblastiti v izvrševanje tostvarnih po-
slov občinskega odbornika ali starešino.
Pooblastilo pa mora zadobiti odobrenje
kr. prokuratorja.

V posebnih slučajih, ki jih zakon iz-
recno navaja, opravljajo posle uradnika
civilnega stanja tudi: kr. konzularni in
diplomatični agenti in njihovi namestni-
ki; pomorski komisarji na ladijah kr.
mornarice ter kapetani ali lastniki oziro-
ma njihovi namestniki na lastnih brodih
ter končno uradniki, ki jih vojaški služ-
beni redi v te posle izrecno pooblašajo.

V vsakem uradu za civilno stanje se

morajo držati sledeči registri: držav-
ljanov, rojenih, poročenih in mrtvih. Re-
gistri morajo biti pisani čitljivo, brez
okrajšnic, brisanj ali nadpisov in pripis-
so v isti črti. Ako je treba kako besedi-
lo premeniti ali spopolniti, mora dotični
uradnik neveljavne besede postaviti v o-
klepaj tako, da so vedno čitljive ter ozna-
čiti premembe in dostavke koncem za-
pisnika in izjaviti koliko besed je razve-
ljavljenih in kateri dostavki so bili pripis-
sani. Vse to pa mora stati pred podpis
prič in oseb, ki so podale zadevno izjavo!

Popravki zapisnikov civilnega stanja
se morejo izvršiti le na podlagi pravo-
močnih sklepov tribunalov, ki morajo
odrediti popravo akta v zapiskih ali
vključbo opuščenih aktov.

Opazke ob strani zapisnikov se iz-
vršujejo na podlagi zakona, pravilnika ali
razsodbe.

Postopanje pri rojstvu in smrti.

V teku petih dni po porodu je treba
podati izjavo pri krajevnem uradu za ci-
vilno stanje, kateremu je treba predsta-
viti tudi novorojenčka. V težkih slučajih
sme opravnik civilnega stanja tudi opro-
stiti stranko od osebne predstave novo-
rojenčka, ako mu je mogoče preskrbeti
si kljub temu zanesljive podatke o
rojstvu.

Izjavo mora podati oče oziroma tudi
mati ali pa njihovi pooblaščenici; ako to
ni mogoče odpade dolžnost na zdravni-
ka, babico ali katerokoli osebo, ki je pri-
sostvovala porodu. Ako se je izvršil po-
rod izven običajnega bivališča, preide
dolžnost naznanila na glavarja družine
bolnice ali delavnice, v kateri se je izvršil
porod.

V rojstvenem zapisniku, ki ga je tre-
ba sestaviti takoj po naznanilu, je treba
navesti občino, hišo, dan in uro rojstva,
spol novorojenčka in ime, ki se mu je da-
lo. Ako izjavitelj ne navede imena novo-
rojenčka, mu ga določi opravnik za civil-
no stanje. V rojstvenem zapisniku je treba
tudi navesti ime, priimek, posel in biva-
lišče očeta in matere.

Osmrtni zapisnik sestavi opravnik za
civilno stanje takoj po obvestilu. Obve-
stilo se sprejme od dveh prič in mora
vsebovati kraj, dan in uro smrti; ime,
priimek, starost, posel, bivališče ali sedež
pokojnega; ime, priimek preživečega so-
proga, ako je živel pokojnik v zakon-
skem etanu; ime, priimek, starost, posel
in bivališče izjavljajočih in v kolikor je
mogoče dognati tudi ime in priimek, po-
sel in bivališče očeta ali matere pokojni-
ka in njegov rojstveni kraj.

Civilni zakon.

Preidoe formalnosti za sklenitev za-
kona so zapopadene v členih 70 in 71 ci-
vilnega zakonika ter predpisujejo:

a) *Objave.* Iste je dolžan oskrbeti o pravnik za civilno stanje v občini, v kateri bivata zaročenca in v slučaju, da ni še poteklo leto, odkar bivata v kraju, kjer hočejo skleniti zakon, se morajo izvršiti objave tudi v kraju, kjer je bival eden ali drugi poprej. Objave se nabijejo na duri občinkega urada in morajo ostati približno skozi dve nedelji zaporedoma in še tri dni po zadnji nedelji.

Prošnje za objavo morata predložiti osebo oba zaročenca ali pa oče ali mati oziroma oseba, ki se lahko izkaže s posebnim overovljenim pooblastilom.

Opravnik civilnega stanja ne sme oddati objave, ako ni prepričan o privoljenju starišev, oskrbnika ali družinskega sveta, — v novih deželah — pupilarnega sodnika, kedar to zahteva zakon.

Zakon se ne sme skleniti prej kakor četrty dan po končanih objavah. Objave se smatrajo kot ničeve, ako se zakon ni sklenil v teku 180 dni potem.

b) *Listine.* Zaročenci morajo predložiti uradu za civilno stanje v občini, v kateri nameravajo skleniti zakon sledeče listine:

1. Izvlečke rojstvenega zapisnika.
2. Izvlečke osmrtnega zapisnika ali razsodbe, s katerimi zamorejo dokazati razveljavljenje ali preklic predidnih zakonov.

3. Spise, iz katerih izhaja privoljenje starišev ali pupilarnega sodnika, kedar to zahteva zakon.

4. Potrdilo o izvršenih objavah.

5. Vsako drugo listino, s katero zamorejo v slučaju potrebe ali dvomljivosti dokazati svoj samski stan in družinski položaj.

Civilni zakon se mora skleniti v občinskem uradu na javen način pred opravnikom civil. stanja v kraju, kjer ima jeden izmed zaročencev svoje bivališče. Funkciji morate prisostvovati dve prič. ki sta lahko tudi v sorodu z zaročenci.

Ako jeden izmed zaročencev radi bolezn ali drugega opravičenega zadržka se ne more zglasiti v občinskem uradu, se poda opravnik s svojim tajnikom v kraj, kjer se nahaja zadržani zaročenec ter izvrši na licu mesta v navzočnosti štirih prič po zakonu predpisana opravila.

Župan ali njegov namestnik mora pri sprejemu izjav zaročencev biti opremljen z uradnim znakom (trikoloro) in proglasiti v imenu zakona zvezo zaročencev.

Urad civilnega stanja je po premirju gotovo najglobokejša sprememba v našem občinsko-uradnem življenju, ki bo zopet zdatno povečal delo občinskim uradom.

Naši nasprotniki v zrcalu resnice.

Demagogi.

»Goriška straža« je naša zadnja številka neizrečeno spekla, ker na naše argumente sploh ni mogoče ugovarjati, je napravila Straža iz našega lista nekaj »Pot-pourri« ali snopič »paberkov«, da bi nas osmešila in postavila v neugodno luč pri ljudstvu. Neki pregovor, ki se pripisuje jezuitom, pravi: »Cilj posvečuje sredstvo.« Menda velja to načelo za petorico goriških fantov od »Goriške straže«. Le glejte, da Vas ne spregledajo tudi vaši pristaši!

Krivoverci.

Druga božja zapoved se glasi: »Ne ljubuj po nemarnem božjega imena!« »Goriška straža« se je v zadnjem času odnevala iz te božje zapovedi, kajti v svojih mastno tiskanih stolpih je hujskalo ljudstvo s tem, da je klicala v enomer Kristusa in vero na pomoč.

Politika je posvetna stvar, kajti Zveličar je rekel: »Moje kraljestvo nima tega sveta in« daj Cesarju, kar je njegovega in Bogu, kar je božjega. »Ljubiti bližnjega kakor samega sebe«, torej naj razlike med seboj in drugimi.

To je tudi naš katekizem. Gospod pri »Goriški straži« pa ne marajo za Kristusove nauke, kajti za svojo rabo so izpili nekega gosp. Franca Spirago, ki

je spisal necenzurirani »Katholischer Volkskatechismus«, in znanega puntarja Matijo Gubca, ki je vodil kmečki punt.

Častita duhovščina bi morala protestirati proti temu, da se sklicuje »Goriška straža« tudi nanjo, češ, da se ji mora pridružiti kot stan somišljenikov pri pobujanju naših načel oziroma pri uporabi proti državi. »Goriška straža« spravlja vero in ljudstvo v nevarnost!

Avstrijanki.

Pred kratkim je »Goriška straža« z zadovoljstvom ugotovila, da Furlani ne marajo za goriške kapucine, češ, »da niso naši«, reci: »Avstrijci«. Na drugem mestu pa je zbadala goriške Italijane, da jim pravijo Videmčani »austriaci«. Tako »Goriška straža« ni mogla utajiti svoje ga zlohotnega veselja nad tem, da straši po raznih kotih še črno-rumeni duh. S tem pa je razkrila tudi duševnost, v kateri živi častna petorica goriške »Edinosti«.

Nasilniki.

Dejstvo, da je videmskemu pretektu res na tem ležeče, da bi se teme-

ljito proučile gospodarske razmere med slovenskim prebivalstvom in da bi se v ta namen zbiralo gradivo potom stalne komisije, v katero sta imenovana za sedaj tudi dva zastopnika slovenske narodnosti, je edinaškega dopisuna iz Gorice silno razkačilo. Takoj je pograbil za pero in pisal »Edinosti«, da so sedaj razkriti tajni informatorji videmske prefektore. »Aha«, je rekel, »sedaj vemo, koga prijeti!« Z grožnjami nas hočejo ostrašiti, da bi opustili plodono in ljudstvu koristno delo.

Ker pa si oni sploh ne morejo misliti, da je mogoče pošteno delo, vidijo pri vsaki priložnosti že nevarnost za svoj obstoj. Ne pomislijo, da smo mi iz drugačnega mesa in da nam niti daleko na um ne pade, da bi skrivali naše delovanje. Mi sicer nimamo ničesar prikrivati, nimamo nikakih tajnih zvez, ampak se bojujemo in nastopamo očitno. Vaše grožnje nam izsiljujejo le smeh. Ampak dobro je, da pokažete tudi svoje nagone k nasilju.

Politični pregled

Med Nemčijo in Francijo.

• Zadnje dni se je mnogo pisalo o se paratnih pogajanjih med Francozi in nemškimi industrijalci v Porurju. Vendar pa položaj ni še nikakor jase. Polemiziranje in dementiranje je na dnevnem redu. Prvi velik vtis je napravilo dejstvo, da se je komisija industrijalcev iz lastnega nagiba podala k franc. generalu Degoutte in pričela pogajanja. Nato se je čitalo o predlogih industrijalcev na naslov nemške vlade, kar je nemško javno mnenje zopet močno razburilo. Nekateri psujejo industrijalce kot izdajice, drugi pa vlado.

Opravičbe kanclerja.

Vlada je obdolžena, da ni takoj objavila zahteve nemških industrijalcev, ki so se glasile kakor nekaj ultimatum. — Javno mnenje, pravijo, bi moralo biti o tem obveščeno. Sedaj je odgovorila vlada, ki se opravičuje nekako takole:

»Še pred ministersko krizo se je ministerski svet sporazumel za pričetek pogajanj s francoskim poveljstvom. Ker pa se je francosko poveljstvo branilo stopiti v pogajanja z nemško vlado, se je sklenilo imenovati posebno komisijo, ki bi se imela pogajati s francoskimi oblastmi v Porurju. Medtem pa se je objavila vladna kriza. Kancler se več dni ni mogel baviti z zadevo. Nekateri izmed industrijalcev, ki so pričeli pogajanja z generalom Degoutte na lastno pest, bi bili imeli itak postati člani komisije. Radi tega — pravi dalje uradni komuniké — ni nobenega razloga, da bi se moglo govoriti o kakem »ultimatumu« na naslov nemške vlade od strani veleindustrijalcev. Zadeva se zjasni na ta način, da je nemški kancler prosil industrijalce, da obrazložijo svoje stališče v spomenici z namenom, da se pride v par minutah do zaključka. Tako je nastala spomenica z desetimi zahtevami, v katerih so videli nekateri grožnje vladi«.

Taka je uradna opravičba. Nemško glasilo »Deutsche allgemeine Zeitung«, za katero stoji Stinnes potrjuje vladno poročilo in zagotavlja, da prihajajo vsa druga poročila od strani Nemčiji sovražnih elementov.

Sicer pa nemško časopisje mnogo komentuje francosko objavo uradne agencije »Havas«, iz katere se posnema, da se Poincaré noče pogajati z nemško vlado. Objava pravi, da je nemška vlada tudi v dobi pasivne rezistence večkrat poskusila imenovati velikega komisarja za Porurje, ki bi imel nalog stopiti v stik s francosko in belgijsko vlado.

Ta predlog pa da je bil vedno zavrnjen. Sedaj hoče nemška vlada obnoviti pogajanja potom svojih poslanikov v Parizu in Bruselju, toda zavezniške vlade si nočejo izpogoditi obnovo dela v Porurju z vlado, ki je podpirala rezistenco. Zavezniške vlade se bodo pogajale

neposredno z veleindustrijalci in delavci.

Panika na borzi.

Poraz, ki ga je doživel Stresemann, je imel takoj dalekosežne reperkusije na borzi. Dolar je prišel v sredo na eno milijardo tri milijone, v četrtek na dve milijardi in 900 milijonov. Koncem borznega trga se je povspel vže na nezapopadljivo številko štirih milijard. Takega razvoja navzdol ni še nihče pričakoval. Nemška marka je danes manj vredna kakor ruski rubelj v najslabših časih. Tako na pr. se je ponujalo v sredo za dolar v Moskvi 845 milijonov, v istem trenutku se je moralo dati v Berlinu za en dolar tri milijarde. Nemci pridejo kmalu na biljone. Ze sedaj se tiskajo bankovci po 10, 20, 30 in 50 milijard.

Največje delo v Nemčiji ima sedaj seveda državna banka, ki ima danes celo armado uradnikov in delavcev, ki morajo staviti in sortirati bankovce v zaboje.

Vsa opozicija, ki je zagnala glasen hrup, ko se je opustila pasivna rezistenca v Porurju, je zopet oživela. Časopis »Deutsche Zeitung« trdi, da je Porenje in Porurje zgubljeno za vedno. Krivdo da nosi Stresemann.

Glede izida pogovora, ki ga je imel nemški poslanik v Parizu, von Holsch s Poincaréjem, v Berlinu do včeraj niso še ničesar vedli. Pričakovanje v političnih in diplomatskih krogih je jako napeto.

Za danes so bili sklicani člani vodstva nemške industrije, da se presmotri politični položaj in postopanje industrijalcev Stinnesa in Wolfa. Po francoskih poročilih se je že druga skupina nemških industrijalcev, »Harpener-Bergbau-Verein« obrnila na inženirsko komisijo v Porurju z izjavo, da je zopet pripravljena dobavljati premog.

Spor med industrijalci in delavsko komisijo glede delavnega urnika je končal s polno zmago delavcev. Industrijalci so morali izjaviti, da sprejmejo delavni urnik kakor je bil običajen pred francosko zasedbo.

Tako je Nemčija danes pritiskana od vseh strani in svet z napetostjo zré na osodo naroda, ki je izročen na milost in nemilost sovražniku in kojega odporna sila se je prav za prav še do danes vzdržala.

Reška pogajanja.

Naše uradno poročilo. Z ozirom na poročila jugoslovenskega tiska o skorajšnjem sestanku ministrskega predsednika Pašiča z Mussolinijem objavljajo oficijelno iz ministrstva zunanjih zadev: Pisava jugoslovenskega tiska gre za tem, da sondira teren za eventualno nadaljevanje pogajanj, ki so dospela na mrtvo točko. Glavna vprašanja glede Reke še daleko niso rešena in v tej smeri še ni pričakovati zaključka. Tudi se ne more še govoriti niti o optimizmu niti o pesimizmu. Situacija je taka, da se

pogajanja še vedno nahajajo v začetni fazi. Radi tega tudi sedaj ne more biti govora o kakem sestanku Pašiča in Mussolinija. Če pride do takega sestanka, bi to moglo značiti, da se s tem sestankom ovenča končni sporazum. Rešitev reškega vprašanja ni samo važna za Italijo in Jugoslavijo, marveč je tudi važna za orijentacijo Male antante in za vso balkansko politiko. Sicer pa Italija ni zakrivila zavlačevanja pogajanj, ker je zelo interesirana na tem, da se vzpostavijo normalni odnošaji med Beogradom in Sofijo. Ravno v tem leži jedro situacije.

Beograjska verzija.

»Trgovinski Glasnik« prinaša dopis iz Reke pod naslovom: »Italijanska vlada vztraja pri svojih zahtevah«, v katerem pravi, da so italijanski predlogi nastopni: Italijanska vlada je pripravljena, da se nadaljuje pogajanja toda na bazi italijanskih predlogov, ki streme za tem, da se razveljavi rapalska pogodba. Reka bi pripadla Italiji, a Delta in Baroš Jugoslaviji, a tako, da se tudi v bodoče očuva edinstvo reške luke zajedno z luko Baroš in s tem, da se obvežemo posluževati se reške luke. Kakor se vidi je ta projekt isti kot oni o konzorciju, ki ga je svoječasno italijanska delegacija predložila v Opatiji. Po tem projektu dobi Italija reko in njeno luk, ki ostane tudi v bodoče administrativno zvezana z Barošem.

Zjedinjene države.

V Ameriki bo kmalu začel divjati volilni boj. Prihodnje leto bodo namreč Američani volili novega predsednika. Volilna borba bo divjala v glavnem med republikanci in demokrati. Kakor znano, je bil Wilson demokratski predsednik, dočim je njegov naslednik Harding bil izvoljen na republikanskem programu. Sedanji ameriški predsednik Coolidge je kajpada republikanec.

Zanimivo je gledati, kako postavlja svoje predmetne kandidate demokrati, ki so sedaj v opoziciji. Pravijo, da se bo za demokratsko predsedniško kandidaturolu pulilo 6 konkurentov. Ti bodo: Mac Adoo, Wilsonov zet in bivši finančni minister; Cox, Harding protikandidat pri zadnjih volitvah, Smith, popularni guverner najbolj obljudene države New York, Underwood, parlamentarni vodja demokratov po Wilsonovom padcu, guverner Donahey iz države Ohio ter senator Ralston iz Indijane.

Izbira bo, kakor videti, bogata. Toda med demokrati jih je mnogo, ki bi hoteli potegniti v ta vrtnec kandidatur še enega in sicer nestranskega tvorničarja avtomobilov Forda, o katerem trde, šaljivci da bi najboljši zastopal demokratsko idejo tudi v lastno korist.

O izgledih kandidatov za predsedstvo so mišljenja deljena. Mac Adoo, ki ima za sabo mnogo pristašev v stranki, je vse preveč zet svojega tasta, da bi mogel prodreti. Radi Wilsonovih neuspehov v Evropi Mac Adoo najbrže ne bo splaval na površje. Za Smitha govori njegova popularnost. Za svoje prve uprave v državi New York si je pridobil ime poštenega politika. Tudi se je prikupil ljudstvu z ratifikacijo prohibicijske prepovedi. Smola pri Smithu pa je ta, da je katoliškega veroizpovedanja, dočim so južne države, steber demokratov v Ameriki, zelo protikatoliške. Do sedaj še ni bil niti eden katolik predsednik Zedinjenih držav. Obstoji zato upanje, da tudi Smith ne bo prodril, če ne bo prestopil k protestantizmu.

Proti Underwoodu, senatorju iz Alabame, govori fakt, da je za ameriške volilce preveč konservativen. Cox ima malo izgledov, ker je propadel že pred tremi leti, kar pa ni njegova krivda. Ljudje, ki so glasovali proti njemu, so imeli v mislih Wilsona. Ostajata torej samo še kandidata Donahey in Ralston, do sedaj oba neznana politika. Donahey je postal pred dobrim letom guverner do tedaj republikanske države Ohio. S tem je pridobil na popularnosti v demokratski stranki. Ralston je skoro istočasno postal senator Indijane. Poleg drugih se

deži se gode v restavraciji pri postaji, ki je niti ni. Zadnji bi bil, da v gostilni sedi (ne pleše! sredi družbe obč. tajnik Jerkič, (aha, zdaj pokaže rajtguzen svojo konjsko kopito!) ki se bje na prsi in mogočno pove vsako toliko časa: Jaz ukažem, ne financi, ne karabinerji in Lulik, ki se je izstrahu pred ljudstvom odpovedal komisarstvu! Velmožni gospod je naš občinski tajnik, ki sam vse ukaže. med tem ko so poprej „vse ukazali.“ Oh srečni časi, ki so bili, a so tako hitro prešli, tako klaverno, da niti nobeden pesek ni za njimi zalajal. Konečno je harmoniker moral zasvirati še fašistovsko himno ter odriniti, da so plesalci sami plesali brez vsake muzike.

Konec nebeškega rajanja je bil šele, ko je naš mladi mežnar zvonil beli dan. Ako je kaj zakasnel, mu ne smemo šteti v poseben greh, ker ima lepo in mlado ženo, s katero živi v sveti zastopnosti, ki po vojni ni prav navadna.

Ta bojeviti Jerkič pa ima še to posebno moč, da na njegov „ukaz se morajo zapirati dobre in poštene gostilne, slabe pa naj ostanejo“ tako končuje rokovnjaško delo potepa - popotnika v „Goriški Straži“. „Kam bomo prišli (prav pridemo!) po takih poteh? Odgovor: prav daleč ne, ker laž ima kratke noge, če tudi je v posvečenih predalih katoliških rokovnjačev! O poštenih in nepoštenih gostilnah pa drugič.

Dnevne vesti.

10.000 lir za vipavski vodovod.

Na našo prizadevanje bo prispevala vlada k sistemizaciji vipavskega vodovoda 10.000 lir.

Zakon za obrambo mej,

proti kateremu protestirajo tako vehementno Edinaši iz Trsta in Gorice dobi, pravilnik, v katerem se omilijo določbe tako, da prebivalstvo ne bo trpelo nobene škode.

Zasluga gre izključno poslancem državne liste, ne Wilfanu, ne Besednjaku.

Urad za delitev občinskih zemljišč

se zopet otvori v Vidmu. Vlada je izdelala zakonski načrt po naših nasvetih in predlogih. V kratkem stopi zakon v veljavo.

„Nova doba“

bo odslej izhajala po dvakrat na teden. Prihodnja številka izide v soboto. Potem bo zhajala vsako sredo in soboto. Naša stvar postaja trdnjša po trdih skušnjah, v kateri smo si utrdili življenje. Vsi somišljeniki zopet na plan!

IZ LJUBLJANSKEGA VELESEJMA.

Ljubljanski IV velesejem je bil te dni zaključen. Udeležba je bila obilna, promet živahen.

Od vseh inozemskih rastavljalcev so najbolj napredovali Italijani, kar je biležiti kot razveseljivo deljstvo. Na močnejšo letošnjo udeležbo s strani Italije je nedvojbeno vplivala sklenjena trgovska pogodba med našo državo in Jugoslavijo. Za prihodnje leto se je prišlo že po številu naših tvrdk in je pričakovati, da bo o priliki V. vzorčnega sejma italijanska rastava na ljubljanskem velesejmu po številu še znatnejša.

Davek na vino.

Poslanec Gilardoni je predložil finančnemu ministerstvu vlogo, v kateri zahteva popust vinskega davka za leti 1923 - 1924 in za vinski pridelek tekočega leta. Prošnja, ki je podprta s podpisi občinskih in trgovskih zastopov, se utemeljuje z dejstvom, da je bil pridelek predidčega leta že itak obložen z davkom v iznosu lir 50.50, ki se še po avstrijskih zakonih plačeval državi, občini, deželi in cestnim odborom.

Odgovor dojde baje kmalu. V spomenici je tudi izrecno omenjeno, da se ne zahteva povračila davka v gotovini, marveč akreditiranje plačanih davkov na račun prihodnjih davkov.

Konviti „Škodnik“.

Prošnje za sprejem na kolekovanem papirju je treba predložiti do 5. septembra kuratoriju konvikta. Prošnjam je treba priložiti rojstni list in šolsko spričevalo. Tistim, ki so se nahajali že dosedaj v konviktu, zadostuje le prošnja.

KAKO SE JE REŠIL LOCATELLI.

V zadnji »Novi Dobi« smo poročali, da se je letalec Locatelli najbrže ponesrečil. Ta vest se ne potrjuje. Križ. »Richmond« je javila potom brezzičnega brzjava podrobnosti, kako se je rešil poveljnik Locatelli in njegovi tovariši. Tri dni je križarka »Richmond« iskala pogrešance brezuspešno, brezuspešna so bila raziskov, zrakoplovov, ostala so brezuspešna vsa druga znamenja, s katerimi se je skušalo pogrešance najti, po dnevu potom brezzičnih brzjavov in po noči s svetilkami. Ladja je po takem brezuspeš-

nel iskanju bila že pripravljena na povratek v svoje pristan., ker skoro ni bilo več upanja na kak uspeh, ko okoli 11. ure v noči na 24. t. m. nepričakovano zapazi mornar Penkton, ki se je nahajal na opazovalnem mostu, v presledkih zelena znamenja v jako veliki daljavi na morju. Križarka je plovila z največjo hitrostjo proti signalizirani točki kjer je našla ponesrečence. Križarka poroča dobesedno: Zrakoplov, ki je bil popolnoma pokvarjen, je bil uničen s topom na željo Locatelli. Križarka dospe v Indian Harbour 27. avgusta. Poveljnik Locatelli je poslal svoji družini brezzični brzjav, sporočivši, da je zdrav s tovariši vred na krovu ameriške križarke. Po drugih sporočilih je Locatelli izjavil, da je bil prišljen pristati na morju, ker se mu je motor pokvaril. Prvo noč je on in njegovi tovariši prebil v popolnoma neprodni megli trudeč se s svojimi tovariši, da bi pripravil letalo k poletu. V četrtek se je megla dovolj razpršila, da se je pokazala obala, nekaj milj oddaljena, toda ni bilo več dovolj sredstev za dosego iste. Dva mehanika sta močno trpela za morskoboleznijo. Aviatiki so tri dni čakali odrešitve v tem kritičnem položaju, dva sta vedno bdela smotreč obzorje in po noči dajoč znamenja z zeleno lučjo, med tem ko sta druga dva počivala. Skoro 4 dnevi so tako minili v neprodnosti, skoraj kraljevski, silnem molku in puščobi brezmejne morja. Ravno Locatelli in Crosio sta bila za čuvaja dne 24. po noči ob 11. uri ter sta avtomatično dajala znamenja, skoraj brez upanja, ko od daleč odgovori zelena svetilka v znamenjih, ki se uporablja na morju. Je bila rešitev. Tako se je po dosedanjih brzjavkah moglo posneti to poročilo. Locatelli sam, ko se vrne, bo mogel dati točna poročila in razjasniti one točke ki so danes še nepojasnjene ter povedati v kakšnem stanju se je nahajalo letalo in kake pomanjkljivosti je imel motor, da se je moralo letalo »Ideor« uničiti, s strelom iz topa na željo letalca Locatelli, kakor poroča Times iz New Jorka.

NEZVESTA SLUŽABNICA.

Gospa Sara Lovin, stanujoča v Gorici, Via Montecucco, je že delj časa opazovala z začudenjem, da ji od časa do časa zmanjkuje denar, ki ga neznano kdo odnaša iz nekega predalčka v omarici, ki se nahaja v šrambi oblek. Prvi sum je padel na služkinjo Bandel Terezo, 16 let staro iz Podgore. Vsi poskusi zasačiti jo pri zmanjkanju so se pa gospé ponesrečili. Med tem pa je denar še vedno zmanjkoval. Pretekli teden je gospa zopet dognala, da ji manjka znesek 30 lir, ne da bi mogla dognati na kak način. Poslužila se je zvijače ter je postavila v omenjeni predal eno majhno denarnico z zneskom 30 lir ter počaka, da se služkinja poda na delo, ki ji je bilo določeno. O pravem trenutku jo je opazovala iz hodnika ter vidla, kako je služkinja odprla predal ter vzela navedeno svoto denarja. Nato se je gospa resolutno podala v sobo, nakar služkinja pobledi ter se začne opravičevati, ne da bi jo gospa kaj vprašala, češ da ona ni ničesar storila. Gospa, ki jo je obdoližila tatvine, jo je pozvala naj položi denar zopet na svoje mesto, služkinja pa

je tatvino tajila, vsled česar jo je takoj zapodila iz službe ter naznanila varnostni oblasti.

ZADET OD KAMNA.

V petek so se dečki igrali na razvalinah cerkve trga Nicolo Tomaseo, da bi morda ponagajali cerkovniku, kateri jih je večkrat pozval, da naj se oddaljijo. Toda oni se niso hoteli udati ter so še celo nadalje cerkovnika nadlegovali, dokler se jih ni cerkovnik naveličal ter jih začel poditi s kamnjem. Jožef Kumar, 13 let star, je bil od enega zadet v glavo ter je moral teči na postajo »Zelenega križa«, kjer so mu glavo obvezali.

ZAGONETEN KONEC ZIDARJA.

Neki kmet iz Bazovice, ko se je vračal včeraj iz polja po glavni cesti domov, zagleda nedaleč od te vasi moža, ki je ležal na tleh z okrvavljeno glavo, ki je kazala velikansko rano. Vaščan je hotel neznancu priskočiti na pomoč, toda zastoj, mož z okrvavljeno glavo, ni dal več znamenja življenja, vsled česar se je podal obvestiti orožnike, ki so potem takoj došli na lice mesta. Tudi drugi mimoidoči so se tam ustavili toda mrliča ni mogel nikdo spoznati. Orožniki, ki so med tem telefonirali v Trst, so preiskali žepe mrliča, ter so našli dokument, na podlagi katerega je bil nesrečnež identificiran za Marussi Jožefa, 50 let starega, zidarja iz Tramonti, dežela Videm. Nekateri so pripovedovali, da so ga videli hoditi iz gostilne v gostilno po vasi, pijanega. Se sklepa, da je hodeč po cesti pijan, najbrže padel tako nesrečno, da se je do smrti ranil. Toda to sklepanje se zdi nejasno in nezadostno, da bi se moglo razjasniti tako nenadno smrt. Za vsak slučaj oblast za javno varnost je takoj začela preiskovati zadevo, da se ta misteriozni konec razjasni. Mrlič je bil v polni noči po oblastvenem pregledu prepeljan v mrtvašnico bolnišnice »Regina Elena«.

DIVJE BORBE MED PSOM IN MOŽEM.

Zidar Padovan Angel 23 let star, ko je šel skoz ulico Šempet, pred seboj se je srečal z hudim dogodiljem. Prodajalec sladoleda je prihajal v njegovi direkciji pehajoč svoj voziček, kateremu je sledil velik črn pes z glavo ob tleh. Ta dva sta se pozdravila, ter par trenutkov se pomenkovala in ko sta si podala roke v poslopitev, je ta veliki črn pes nenadoma napadel Padovana grizeč ga. Med njima se je razvila zelo težka borba, pes je izgledal kakor podivjan, ubogi Padovan pa se je branil kakor je znal, z brčami in pestmi. V kratkem času je bila njegova obleka skoro vsa potrgana od pasjih zob. Prodajalec sladoleda ki je bil navzoč pri tem prizoru, v začetku ni imel poguma posred., toda ko je videl da bi borba imela hude posledice, se je oborožil z težkim kolom ter je psa skratka prav pošteno naklestil, nakar jo je pobral čez polje. Ko so zvedeli o tem orožniku so takoj sledili prodajalcu sladoleda, ki so ga našli blizu Volčjedrage, legitimiral se je za Ernesto Fra Giacomo iz Trsta, ki pa je izjavil, da psa ne pozna ter da mu je pes začel slediti pri bivši norišnici.

BOLGARSKI KOMUNISTI NAPOVEDUJEJO OBOROŽENO AKCIJO.

Eksekutivni Bolgarske komunistične stranke, ki razvija zelo mrzlično delovanje, je poslala bolgarskim listom spomenico, v kateri izjavlja, da je mnogo kmetov in delavcev pobegnilo v gore, da se izognejo zasledovanju vlade. Tamkaj organizirajo revolucionarne skupine ter hočejo tudi z ilegarnimi sredstvi doseči padec Cankove vlade. Odkrita naznanitev oborožene akcije bolgarskih komunistov je v bolgarski javnosti vzbudila veliko razburjenost.

UKRADENE DRAGOCENE ITALIJANSKE SLIKE.

Pred nekaj tedni je naša vlada zahtevala od mažarske, naj se ji vrne dragocena slika Jakoba di Palma, ki je bila odnešena za časa vojne iz cerkve v

Queru. Odvetnik dr. Kovasc je zahteval od župnika te cerkve odkupnino za to sliko, ki se sedaj nahaja v njegovi posesti, ki jo je, kakor pravi, na popolnoma pošten način kupil za velik znesek od osebe, ki je noče imenovati. Mažarska vlada je pustila dr. Kovasca aretirati, toda ga je kmalu zopet izpustila, ker mu ni mogla ničesar dokazati, slike pa tudi ni mogla dobiti v svoje roke, ker se nahaja deponirana v neki inozemski banki.

Az Est poroča sedaj, da je bila iz cerkve v Queru ukradena še večja in dragocenejša slika kakor prva, ki jo je našel Da Ponte. Slika je 2 metra široka in tri metre visoka ter predstavlja Matko božjo s sv. Janezom Krstnikom in sv. Leonom. Izginilo je pod istimi okoliščinami kakor Palmovo delo. Ker je doktor Kovasc obljubil querskemu župniku, da preskrbi cerkvi tudi delo Da Ponte, ako mu odkupi prvo sliko za 5000 dolarjev, se sklepa, da ima dr. Kovasc tudi to sliko, ali pa da vsaj ve zanj. Naša vlada bo zahtevala od mažarske, da se ji vrne tudi slika Da Ponta.

AMERIŠKI LETALCI OKOLI SVETA

ki so pred kratkim opustili svoj nadaljni polet v domovino — manjkal jim je še kos preko Atlantskega oceana — zaradi slabega vremena in goste megle nad morjem, so vendarle nadaljevali svojo pot, ker se je vreme zjasnilo, in so dospeli v Rejkjavik na Islandiji. Odločeni so, da polete še dalje, ker se vreme trajnoboljšuje. Nameravajo poleteti preko ledenih voljan Grenlandije in potem preko Kanade v Ameriko.

OKLOPNI POŠTNI VOZovi V AMERIKI.

V obrambo proti številnim napadom na železniške poštne ambulanse v razsežnih planjavah in gozdovih Zedinjenih držav, ki stane ameriško poštno upravo vsako leto okroglo milijon dolarjev in en četrt, so sedaj uvedli 300 oklopnih poštних vozov, ki so neprodni za strele in tudi strupene pline in ki so se že obnesli.

SOVIJETSKA MOBILIZACIJA.

»Union« poroča iz Moskve, da poskušnja mobilizacije sovjetske armade, ki se je pričela 2. avgusta, je radi dogodkov na Balkanu podaljšana do 30. avgusta.

ERMINIO SPALLA SE BODE BORIL Z VAN DER VEER.

Italijanski in evropski prvak v rokoborbi Erminio Spalla odpotuje iz Novega Jorka dne 13. septembra na parobrodu Aquitanda, da dospe 19. v Haver ter bode 21. sept. prišel v Milan, kjer se bode boril z Holandcem Van der Veer, prvacom Holandske. Borba se bode vršila na »ringu« Arene v Milanu, en match z dvajsetimi potezami za prvenstvo Evrope. Erminio Spalla je do sedaj vse borbe v boksanju v Evropi izvrstno prestal ter iz njih izšel kot zmagovalac, upamo, da bode tudi v tej, posebno sedaj ko je bil v Ameriki kjer se je meril z ameriškim boksarji zmagal.

ZAKLAD LADJE »LAURENTIC«.

Leta 1917 je bil parnik »Laurentic« od nemških podmorskih čolnov potopljen. Na istem baje bi se moral nahajati v železni blagajni cel zaklad zlata in srebra. Večkrat se je poskusilo priti v potopljeni parnik ter odpreti blagajno in oropati jo njenega zaklada. Vsled velikanske globine morja v Velikem oceanu pa se ni moglo doseči blagajne ter pri vseh poskusih se ni posrečilo dvigniti zaklada. Poskusi vsled neuspehov so se mislili že opustiti. Toda prejšnji teden je parnik Racer napravil zadnji poskus z najboljšimi aparati in pripravami ter dosegel popoln uspeh. Iz Londona poročajo, da so na ladji našli v blagajni okoli 6 milijonov šterlingov zlatnikov (600 milijonov lir) in en milijon šterlingov srebrnjakov.

STRAŠNA NESREČA 10 OSEB OD VLAKA POVOŽENIH.

Strašanska nesreča se je zgodila v medeljo zvečer na progi Cuneo-Busea-Dronero v bližini S. Benigno. Vest se je takoj razširila po Turinu, ki je vzbudila veliko sočutje. Prebivalci S. Benigna, vasi v bližini reke Grana, so v nedeljo na dan Sv. Jerneja priredili veliko slavnost z mnogovrstnim vsporedom. Na veselico so prišli številni kmeje tudi iz S. Petra del Gallo, ki spada pod občino Cuneo. Neki Ferrero Alojz, 46 let star je prišel iz St. Petra del Gallo, kjer je imel svojo hišico. Z njim sta prišla hči Marija 17 let stara, hči Celestina 15 let stara in sin Ivan, 13 let star. Potem, ko se je zahaval nekaj ur s svojimi otroci in prijatelji, se je odpravil proti domu. Na njegov dvokolesni voz je povabil razne sovaščane. Temu povabilu so se odzvali Matijo Katerina poroč. Audino 42 let stara, dva njena sina Natale 14 in Madalena 13 let stara, neka Cerato Karolina 32 let stara in njen sin 32 let star. Ferrero je ponudil en prostor tudi Antonu Audino, možu Katerine, kateri pa je odklonil ter se odpeljal v rojstno vas s kolesom. Potem je pristopila še devetletna punčka Varenzo Margerita. Nato je konj potegnil ter med smehom in veselim prepevanjem je mirno nadaljeval pot proti domu. V tem času je vozil vlak št. 3108 iz Cuneo proti Brusca na Dronero, kamor bi moral dospeti ob 21.48. Z postaje Benigno je po kratkem odmoru pihal naprej, ko pride voz do točke, kjer se proga znižuje do mesta, ki pelje čez reko Grano, se pomi-ka stroj skoro neslišno, ker gre vedno navzdol.

Pri čuvalnici št. 8 se nahaja prehod ceste, ki veže občino S. Benigno. Na tem mestu kjer se je zatvornica polomila je zapisano: Smrtna nevarnost. Strojvodja je pazil, da bi ne bil kdo na prehodu, toda bilo je že temno ter ni zapazil ničesar. Ferrero, ki je vodil svoj »biročin«, pa je gonil konja brez pomisleka dalje, ne da

bi pazil na pretečo nevarnost. Morda vsled tega, ker na cesti Cuneo proti Busca ni bilo nikakih prehodov čez železnico ali ker se je morda spozabil, je čisto mirno pustil konja korakati svojo pot. Konj je že na železničnih tračnicah ter mirno iste prekoračil, ko pridri stroj v največji naglici ter dvokolesni voz zadene v polno, tako, da ga dobesedno stré. Strojvodja, ki je v zadnjem trenutku zapazil voz, ni mogel več nesreče zabraniti, niti stroja vstaviti. Na strašansko vpitje nesrečnikov je dal vodja vlaka znamenje »stoj«, toda strojvodja je šele na daljavo 150 m mogel ustaviti vlak. Žrtve so bile tako še od kosov voza razmesarjene, nekatere so pa več metrov daleč od tračnic ležale. Na nenadno ustavitev vlaka sluteč potniki, da se je moralo zgoditi kaj strašnega, so vsi poskakali iz vozov ter so se potem takoj podali ubogim žrtvam na pomoč. Toda kmalu, že ob slabih železniških svetilkah, se je konstatirala izvanredna nesreča. Pet oseb ni dalo več življenjskih znamenj, med katerimi je bil lastnik voza Ferrero, ki je bil strašansko razmesarjen, šele pozneje se je moglo njegove ude pobrati in skupaj spraviti. Z njim sta bila mrtva njegova dva otroka, Marija, in Ivan, gospa Matijo Karolina in 9 letna Varenzo Margerita. Druge osebe so bile še pri življenju, toda vse v obupnem stanju. Z največjo pazljivostjo so bili prenešeni na vlak, ki se je počasi podal na postajo Busca, toda tri osebe so že med potjo izdahnile in sicer Pavlina Cereto poroč. Ambrogio, njen sinček Dominik in Ferrero Celestina. V bolnišnico v Busca sta bila prpeljana samo otroka Andino. Madalena in Natale. Med tem ko so spravljali žrtve v mrtvašnico, je tudi Andino Madalena zdihnila. Toda tudi zadnji preostali izmed 10 oseb, ki so se na vozu peljali, je vsled hudih poškodb izdahnil v torek zjutraj.

Na lice mesta so se podali takoj oblastveniki, ki niso mogli drugega do-

gnati, kakor tragično nesrečo ki je stala življenje 10 oseb. Pogreb se je vršil v četrtek ob veliki udeležbi prebivalstva cele okolice.

BOJ PROTI LEPRI (gobovosti).

(Nadaljevanje.)

V zadnjem času so našli v olju »ginokrdije«, tudi »kaulmugra« olje imenovanim, uspešen lek proti lepri. Prirejajo ga iz semena rastline »Synocardia odorata«. Iz Londona poročajo: Nova vlada je sklenila da bo na vso moč podpirala preiskave dr. E. Muira, profesorja v zavodu za tropično medicino v Kalkuti, o ozdravljivosti lepri, te strašne bolezni, ki zahteva v Indiji še vedno nebroj žrtv. Pokazalo se je namreč, da je padla umrljivost v indijskih asilih za leprozne v času poldruga leta, tekom katerega se poskuša novo zdravljenje, na eno petino. Na Filipinskih otokih so z novo terapijo v naselbini, ki obsega 2500 gobavih, ozdravili 400 bolnikov. V britansk. cesarstvu je danes po zdravniških ugotov. nad 300.000 leproznih, od teh odpadeti približno dve tretjini na Indijo, dočim je v angleških afriških kolonijah še okoli 70.000 gobavih. Ostale slučaje so našli v drugih delih angleškega svetovnega ozemlja. Vendar angleško kolonialno ministerstvo ne dvomi, da je pravo število bolnikov mnogo večje, ker so po izkušnjah mnogi gobavi odtegujejo zdravniški konsignaciji. Za enkrat je za odvrčanje bolezni po novem postopanju na razpolago četrt milijona funtov šterlingov, vlada pa je pripravljena dovoliti še nadaljne zneske. Novo zdravljenje temelji na uporabi olja ginokrdije, ki je znano tudi pod imenom »kaulmugra« olje in ki ga v Indiji od pamitiveka rabijo proti lepri. Preiskava skrivnih lekov, ki se jih v Indiji poslužujejo s prešenetljivim uspehom, je z gotovostjo dognala, da vsebujejo vsi ti leki kaulmugra olje ali kanti-olje. Eksperiment. skušnje zadnjih ter so pokazale, da se zamore iz kaulmugra-olja z razni-

mi kemičnimi metodami pridobiti preparate, ki učinkujejo ugodno nad povzročevalcem lepri sorodne bacile tuberkuloze in ki bodo torej predvidoma velikega pomena tudi pri zdravljenju tuberkuloze. Kemično postopanje, ki ga je izdelal Sir Leonard Rogers, obstoji v tem, da na čisto prirejajo toščobne kisline kaulmugra-olje in iz njih dobivajo gotove soli. Te soli so nov lek, ki ga intravenozno vbrizgujejo v žile in ki bolnike v kratkem tako ozdravi, da se zopet lahko povrnejo k svojemu poklicu, dočim jih je bilo do sedaj treba ločiti od človeške družbe. Le na živčno lepro, pri kateri odmrje in odpadejo celi deli okončin, doslej ni bilo mogoče vplivati s tem novim zdravljenjem. Kakor pa kaže, se bo tudi tu obnesla kombinacija raznih zdravilnih metod.

Novi angleški vladi gre vsa čast, da se je tako velikopotezno lotila te akcije. Zdravniki pa z zanimanjem čakajo nadaljne uspehe, zlasti v kolikor bi bili uspešni tudi proti tuberkulozi.

BOJ PROTI JETIKI.

Mednarodno združenje za boj proti jetiki je imelo v Lausanni svojo 6. konferenco. Na zborovanju se je pokazalo, kako se briga Švica za pobijanje strašne ljudske bolezni. Švica izdaja za vse profilaktične organizacije in zdravilni jetike svoto, ki se je lamsko leto poročala na 12 milijonov frankov, kar znaša povprečno 3 franke na osebo. Finančna sredstva se uporabljajo za oskrbo bolnikov, za zgradbo bolnic in sanarij. Zveza daje letne subvencije v iznosu enega milijona frankov. Sedaj se deluje za uspešno pobijanje jetike tudi potom zakonskih odredb. Konferenca se je bavila z raznimi vprašanji glede boja proti jetiki in vkrenla potrebno, da se bodo vsa kompetentna mesta obvestila o sklepih združenja, da bi se plemenito socialno delo povsodi najuspešneje podpiralo, kar bo pomenilo dobro delo v korist vsega človeštva.

Izdaja konsorcij »Nove dobe«.
Tiska Narodna tiskarna.
Odgovorni urednik: Josip Peternel.

Vozni red železnic (Julijske Benečije).

veljaven od 1. junija 1924 dalje

Videm-Gorica-Trst.

Km.	Videm	10	15	21	25	28	30	32	38	43	45	47	51	55	62	65	67	76	77	85
—	5.10	7.50	10.10	13.30	17.45	20.01														
10	Buttrio	5.21	8.01	10.21	13.42	17.57	20.13													
15	Manzano	5.28	8.08	10.28	13.49	18.04	20.20													
17	S. Giov. Manz.	5.33	8.13	10.31	13.54	18.09	20.25													
21	Cormons	5.40	8.20	10.39	14.03	18.17	20.34													
25	Kopriva	5.46	8.26	10.45	14.10	18.23	20.41													
28	Mossa	5.51	8.31	10.49	14.16	18.29	20.47													
30	Ločnik	5.57	8.36	10.55	14.21	18.34	20.52													
32	Gorica	6.05	8.42	11.02	14.32	18.39	21.07													
38	Rubje-Sov.	6.15	8.52	11.12	14.42	18.49	21.19													
43	Gradisca-Sdr.	6.23	9.00	11.20	14.50	18.57	21.27													
45	Sagrado	6.29	9.06	11.26	15.00	19.07	21.33													
47	Redipuglia	6.34	9.11	11.31	15.06	19.13	21.38													
51	Ronchi	6.41	9.18	11.39	15.13	19.20	21.44													
55	Monfalcone	6.53	9.50	11.40	15.25	19.32	21.55													
62	Devin-Sistjana	7.08	10.05	11.41	15.47	19.54	22.11													
65	Vizovlje	7.15	10.11	11.47	15.54	20.01	22.17													
67	Bivio	7.22	10.17	11.53	16.00	20.07	22.23													
76	Sv. Križ	7.28	10.23	11.59	16.06	20.13	22.29													
77	Glinjan	7.33	10.28	12.04	16.11	20.18	22.34													
85	Miramar	7.38	10.32	12.08	16.16	20.22	22.38													
87	Trst I. P.	7.45	10.40	12.30	16.17	20.25	22.47													

Trst-Gorica-Videm.

Km.	Trst I. P.	8	11	18	20	23	30	34	38	42	47	53	55	57	60	64	68	70	75	85
—	5.35	8.30	13.30	17.15	19.45															
8	Miramar	5.53	8.48	13.48	17.33	20.01														
11	Glinjan	5.59	8.53	13.53	17.38	20.06														
18	Sv. Križ	6.07	9.02	14.02	17.47	20.13														
20	Bivio	6.14	9.08	14.08	17.53	20.20														
23	Vizovlje	6.19	9.13	14.13	17.58	20.25														
30	Devin-Sistjana	6.24	9.18	14.18	18.03	20.30														
34	Monfalcone	6.38	9.33	14.37	18.06	20.44														
38	Ronchi	6.45	9.41	14.45	18.13	20.51														
42	Redipuglia	6.52	9.48	14.52	18.20	21.08														
47	Sagrado	6.59	9.54	14.58	18.27	21.15														
53	Gradisca-Sdr.	7.05	10.00	15.04	18.33	21.21														
55	Rubje-Sovod.	7.14	10.08	15.12	18.41	21.29														
57	Gorica	7.22	10.16	15.20	18.49	21.37														
60	Ločnik	7.30	10.24	15.28	18.57	21.45														
64	Mossa	7.38	10.32	15.36	19.05	21.53														
68	Kopriva	7.46	10.40	15.44	19.13	22.01														
70	Cormons	7.54	10.48	15.52	19.21	22.09														
75	S. Giov. Manz.	8.02	10.56	16.00	19.29	22.17														
85	Manzano	8.10	11.04	16.08	19.37	22.25														
	Buttrio	8.18	11.12	16.16	19.45	22.33														
	Videm	8.26	11.20	16.24	19.53	22.41														

Ajdovščina-Gorica

odh.	Ajdovščina	4.35	11.10	16.45
	Sv. Križ	4.44	11.25	16.55
	Dobravlj	4.51	11.32	17.02
	Kamnje	5.00	11.41	17.11
	Batuje	5.11	11.54	17.23
	Dornberg	5.22	12.06	17.35
doh.	Prvačina	5.27	12.11	17.40
odh.	Prvačina	5.30	12.25	17.45
	Volčjadraga	5.38	12.33	17.53
	St. Peter	5.52	12.47	18.07
doh.	Gorica (J. postaja)	6.00	12.56	18.15

Trst-St. Peter-Postojna

Km.	Trst	0.05	5.01	6.50	9.25	11.05	13.50	16.45	19.15
7	Miramar	5.20	6.50	9.25	11.05	13.50	16.45	19.15	
8	Glinjan	5.27	6.57	9.32	11.12	13.57	16.52	19.22	
11	Sv. Križ	5.42	7.12	9.47	11.27	14.12	17.07	19.37	
17	Nabrežina	5.58	7.28	10.03	11.43	14.28	17.23	19.53	
24	Prosek	6.08	7.38	10.13	11.53	14.38	17.33	20.03	
28	Opčine	6.22	7.52	10.27	12.07	14.52	17.47	20.17	
35	Sežana	6.40	8.10	10.45	12.25	15.10	18.05	20.35	
45	Divča	6.57	8.27	10.62	12.42	15.27	18.22	20.52	
57	Dol. Ležeče	7.13	8.43	10.78	12.58	15.43	18.38	21.08	
69	St. Peter	7.25	8.55	10.90	13.10	15.55	18.50	21.20	
75	Prestranek	7.35	9.05	11.00	13.20	16.05	19.00	21.30	
82	Postojna	7.45	9.15	11.10	13.30	16.15	19.10	21.40	

Postojna-St. Peter-Trst

Km.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--